

et Aar. Jeg har i og for sig intet at indvende mod denne Bestemmelse, thi det er jo naturligt og ogsaa nødvendigt, at der straks dannes en fast Reservecfond, men jeg vil dog pege paa, om ikke Staten her skulde kunne træde lidt hjælpende til. Det vil vist være meget vanskeligt at fastholde den Bestemmelse, at hvert Medlem skal betale 2 Kr. i Indskud, thi det kan godt tænkes, at den vilde blive en Hindring for disse Foreningers Oprettelse, idet et saadant Beløb ikke er saa lille, særlig for Smaafolk, og jeg vil her tillade mig at spørge, om det ikke var muligt, at Staten kunde yde nogen Hjælp, f. Eks. naar Bidraget kunde blive nedsat til 1 Kr. og den anden Krone tilflyde Reservecfonden af Statskassen. Dette vilde være en meget stor Hjælp for Foreningen. Ganske vist vilde det blive en Udgift for Statskassen, men den vilde ikke blive ret stor. Efter hvad der er anført her med Hensyn til Foreningernes Størrelse og Omraade, ville de, naar de komne i Virksomhed, tilsammen komme til at omfatte en Ansættelsesum af ca. 180,000 Kreaturer, og Beløbet vilde saa kun blive et lignende Antal Kr. — Under § 1. Atr. g. bestemmes, paa hvor lang Tid et Laan skal ydes, men denne Bestemmelse tror jeg ikke er heldig. Der staar jo, at Laanet eller Driftsforskuddene skulle ydes paa 3 eller 6 eller 9 Maaneder og Laanet skal være tilbagebetalt senest 3 Maaneder efter hvert Regnskabsaars Slutning. Jeg tror, at denne Tidfrist for et Laans Varighed vil i mange Tilfælde vise sig at være for kort. Ganske vist vil jeg indrømme, at i visse Djemed vil en saadan Tidfrist være passende — f. Eks. til Indløb af Jorderstoffer, Gødning, Markfrø og lignende er det ret naturligt, at et saadant Laan ogsaa bliver betalt tilbage paa kort Tid — men der kan jo og vil være Tale om at laane Penge i mange andre Tilfælde og i mange andre Djemed, og saa tror jeg nok, det skal vise sig, at den Tid, her er foreslaaet, er for lille. Naar en Mand f. Eks. har Uheld med sin Besætning, — og det er jo noget, der sker saa ofte — mister et eller flere værdifulde Kreaturer eller en kostbar Hest eller lignende, saa er det nødvendigt for en saadan Mand, at han søger Foreningen for at saa Driftslaan for atter at saa Besætningen bragt i Orden, men i saadanne Tilfælde tror jeg nok, at det skal vise sig, at den Tid, som her er foreslaaet vil være for kort Tid at have Laanet. Det vil i mange Tilfælde være umuligt for Manden at tilbagebetale det i saa kort Tid. Jeg vil meget henstille til den ærede Landbrugsminister og det Udvalg, der vistnok kommer til at behandle Lovforslaget,

om der ikke i visse Tilfælde kan ydes Laan paa længere Tidrum, og at et saadant Laan kan tilbagebetales afdragsvis. Derjom det kan lade sig gøre, og jeg ser ikke noget til Hinder derfor, vilde Lovten faa en stor og meget heldig Betydning. Et andet for Ræsten ogsaa vigtigt Spørgsmaal i Lovforslaget er, hvordan og paa hvor billige Billaar Foreningen vil blive i Stand til at yde Medlemmerne Laan. Det er anført i Bemærkningerne til dette Lovforslag, at naar Foreningerne kunne udlåne Penge til en Rente, der var 1 à 1½ pCt. højere end den laveste Rentefod, skulde saadanne Penge kaldes billige. Det er dog et Spørgsmaal, om Laan til en saadan Rente ere billige. Efter Forslaget kan Renten gaa op til 4¾ pCt., og jeg tror rigtig nok, at denne Rente er temmelig høj. Formaålet skal jo være at skabe Landbruget billige Driftslaan, men en Rente til 4¾, altsaa omtrent 5 pCt. er i Virkeligheden ikke billige Penge. Jeg vil ogsaa her meget henstille til den ærede Minister og det kommende Udvalg, om det ikke kan blive muligt, at der kan ydes Laan til Medlemmerne for billigere Rente, end her er foreslaaet. — Lovforslagets § 2 omhandler jo den Maade, hvorpaa de forskellige Foreninger skulle faa den nødvendige Driftskapital, altsaa de nødvendige Penge til igen at udlåne til Medlemmerne. Efter Forslaget kan denne Driftskapital laanes af Statskassen, og Størrelsen af det Laan, der kan gøres i Statskassen maa som Maximum være 30 Kr. pr. ansat stort Kreatur, og disse Laan skulle saa af Statskassen udbetales kontant og forrentes til denne med ikke ud over 3¼ pCt. Her tror jeg, at en Vej er anvist, hvorved det kunde blive muligt for Foreningerne at laane Penge ud til lavere Rente end foreslaaet. Derjom man kunde faa Pengene i Statskassen til en lavere Rente, vilde Foreningerne naturligvis igen ogsaa kunne udlåne til lavere Rente. Jeg tror, at det nok kunde være rigtigt, at de fik Penge af Statskassen til 3 pCt. Sætte vi nu, at de fik Pengene til 3 pCt., vil det muligt blive et lille Rentetab for Statskassen, men det vil kun blive ¼ pCt. foruden, hvad der her er foreslaaet, og det vilde ikke have nogen videre Betydning. Efter hvad der er anført i Bemærkningerne, menes det, at Statskassens samlede Udlåanssum vil blive 5,400,000 Kr., og sætte vi saa, at der bliver ¼ eller ½ pCt. Rentetab, vil det kun blive et Tab af 13,500 Kr. eller det dobbelte. For Medlemmerne af Foreningerne vil Forandringen imidlertid kunne have Betydning. Kunne Penge laanes i Statskassen til 3 pCt., saa tror jeg nok, at de kunne udlånes til